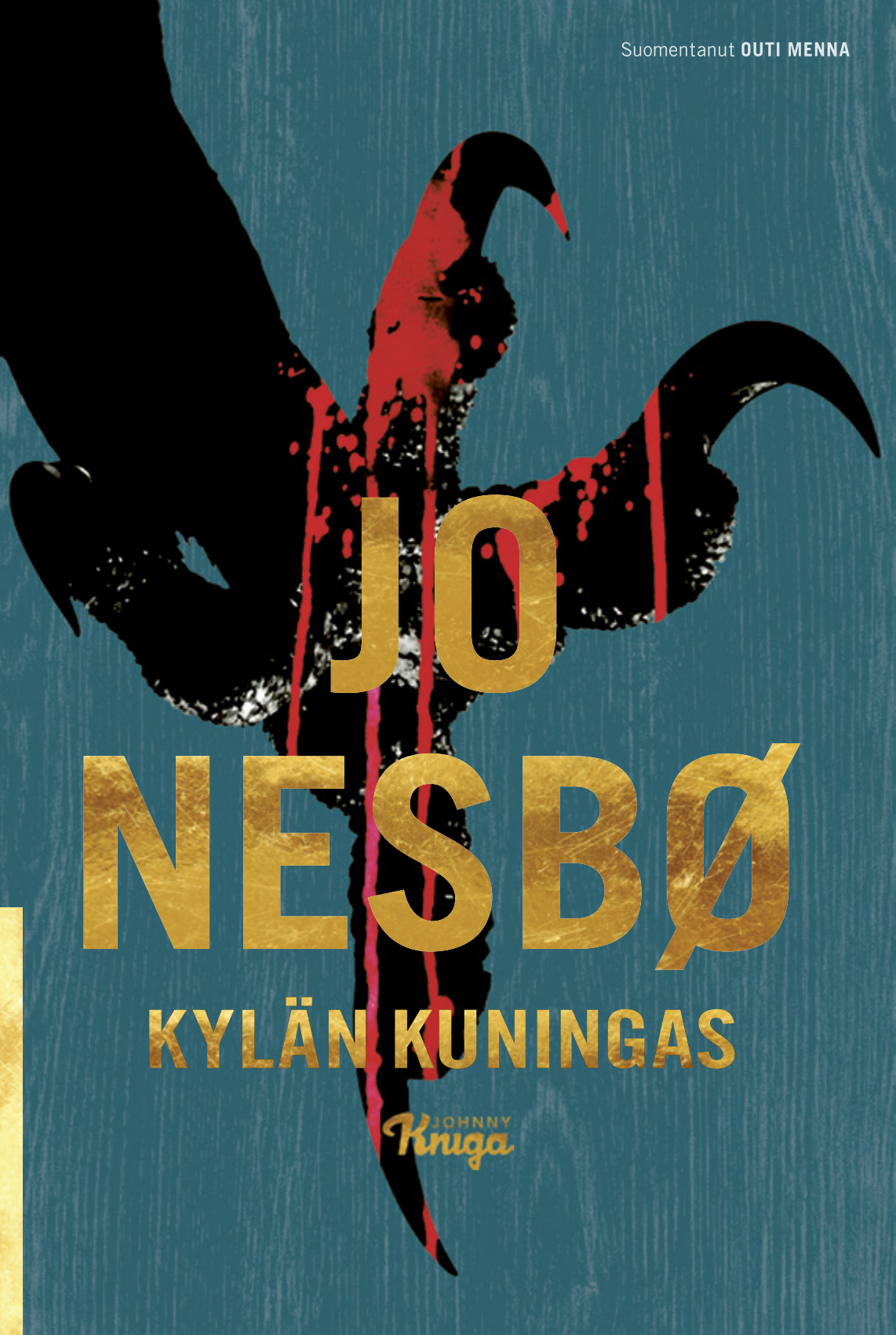

Suomentanut **OUTI MENNA**

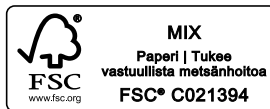
**JO
NESBØ
KYLÄN KUNINGAS**

JOHNNY
Kniga

Jo Nesbø
KYLÄN
KUNINGAS
VALTAKUNTA 2

SUOMENTANUT OUTI MENNA

JOHNNY
Kruga

Copyright © Jo Nesbø 2024
Norjankielinen alkuteos: *Kongen av Os – Kongeriket 2*
first published by H. Aschehoug & Co. (W. Nygaard), Oslo 2024
Published by agreement with Salomonsson Agency
Suomennoksen © Outi Menna ja Johnny Kniga 2024

JOHNNY
Kniga

Johnny Kniga
An imprint of Werner Söderström Ltd
ISBN 978-952-362-101-5
PAINETTU EU:SSA

1

JOKAISELLA ON heikko kohtansa. Isä iskosti sen päähäni samalla kun opetti minulle nyrkkeilyä. Olin pienempi kuin muut pojat, mutta hän osoitti miten pelottavimmallakin vastustajalla oli aina aukko puolustuksessaan, paljas alue, virhe joka oli tuomittu toistumaan. Hän opetti myös, ettei heikkouden tietäminen riittänyt vaan että lisäksi vaadittiin kylmyyttä hyödyntää sitä ilman epäröintiä. Siinä oli minun heikko kohtani. Sydämeni vuoti verta kaltaisteni puolesta ja tunnistin heikkoudet aivan kuin ne olisivat olleet omiani. Mutta ajan mittaan opin, ja sydämeni kylmeni. Nykyään sydäntäni voisi varmaan sanoa jääkylmäksi, kuolleeksi tulivuoreksi, joka purkautui viimeisen kerran kahdeksan vuotta sitten. Tosin se oli kylmä jo silloin. Ainakin riittävän kylmä siihen, että olin murhaaja.

Juuri niin ajattelin syysväreihin verhoutuneen pihan ja omenapuiden ympäröimän sekä autotallin käsittävän omakotitalon portailla Oslon Kjelsåsissa. Että olen murhaaja.

Oli lauantai-ilta, kello oli vähän vaille kahdeksan, ja olin hetkeä aiemmin painanut ovikelloa peukalollani. Ovikellon alapuolelle ripustettuun keraamiseen sydämeen maalattu teksti kertoi, että talossa asui Haldenin perhe, plus hymiö.

En tiedä, tuliko murhaaja-ajatus siitä, että podin jo valmiiksi huonoa omaatuntoa, vai halusinko vain vakuuttaa itselleni että pystyn tähän, olen tehnyt pahempia juttuja ennenkin.

Sydämenlyöntini kiihtyivät, kun kuulin askeleita oven takaa. Rauhallisesti nyt. Älä ajattele mitään vaan hoida homma.

Ovi avautui.

»Iltaa?»

Mies oli pitkä, selvästi yli 175-senttinen eli minua pidempi. Hoikka, miltei laiha. Harmaat hiukset ja nuoret kasvot. Hän oli 41-vuotias, olin tarkistanut sen. Hänen takanaan eteisessä roikkui kaksi lasten kurahaalaria, ja lattialla lainehti isoja ja pieniä kenkiä lapsiperheille tyypillisenä organisoituna kaaoksena. Lainhuutorekisteristä löytämäni tietojen mukaan pariskunta oli omistanut talon neljä vuotta. Insta-postausten perusteella veikkaukseni oli, että Bent Haldenin vaimo oli alkanut kättää lisää tilaa odottaessaan lasta numero kaksi. Bentin toive taas oli ollut koti ylhäältä rinteestä, läheltä hyviä juoksu- ja hiihtomaastoja. Kun olin syöttänyt hänen nimensä Googleen, se oli pompannut esiin useilta paikallisten hiihto- ja suunnistustapahtumien osallistujalistoilta. Viimeisin osuma oli tosin muutaman vuoden takaa, joten treenaukseen ei ollut jäänyt niin paljon aikaa kuin hän olisi halunnut. Osin siksi, että kahden lapsen hoito on yli tuplasti yhden lapsen hoitoa työläämpää, mutta lähinnä koska kollega Jon Fuhrin kanssa perustettu oma firma oli vaatinut enemmän – ei vähemmän – panostusta kuin heidän edelliset työpaikkansa. Arvailua vain, mutta tuskin kovin kaukana totuudesta. Heidän firmansa nimi oli GeoData, ja he olivat saaneet tehtäväkseen kartoittaa Todden tunnelin rakennusgeologisia olosuhteita liittyen tiehen, joka toistaiseksi kulki Osin läpi ja oli kulkenut ties kuinka kauan, jo paljon ennen kuin se luokiteltiin valtatieksi vuonna 1931.

Kostutin äänihuuliani. »Roy Opgard. En tiedä, muistatko minua.» Yritin ottaa kasvoilleni joviaalin, muka hämmentyneen maalaispoika kaupungissa -ilmeen. Se ei kuulunut vahvuuksiini – todennäköisesti näytin vain Roylta, teinpä mitä hyvänsä. Synkähköltä, sisäänpäin kääntyneeltä ja varautuneelta. Onnekseni se oli ihmistyyppi, johon norjalaiset yleisesti luottavat kuvitellessaan, että ujous ja sosiaalinen kömpelyys korreloivat rehellisyyden kanssa. Kuvittelen niin itsekin, joten sikäli ihan sama.

Bent päästi epämääräisen »aaa»-äännähdyksen, joka oli ikään kuin välimuoto sanoista »joo» ja »ei hajua».

»Korjasin autosi, kun olit duunikeikalla Osissa», avitin hiukan.

Bent heilautti etusormeaan ilmassa kuin ruoskaa. »Niinpä tietysti!
Ja hyvää työtä teitkin.»

Hänen otsansa kurtistui huolestuneesti useiksi päällekkäisiksi V-kirjaimiksi. »Eikö maksu tullut perille?»

»Tuli, tuli.» Kokeilin pientä naurahdusta. »Sorry, olisi varmaan pitänyt soittaa, mutta näin me maalla toimitaan, pölähdetään vain ovelle varoittamatta. Tulin juuri Puolasta, kone laskeutui hetki sitten, ja kun nyt satuin olemaan lähistöllä niin muistin, että minulla oli hanskalokerossa jotain, mikä kuuluu sinulle. Tämä.»

Ojensin kiiltävää metallihärpäkettä. Näin Bentin ilmeestä, ettei hänellä ollut aavistustakaan, mikä se voisi olla. »Löysin osan sen jälkeen kun olin palauttanut auton sinulle, olin yksinkertaisesti unoh-
tanut asentaa sen takaisin. Auto toimii hyvin ilmankin, mutta vielä paremmin tämän kanssa. Missä kärrysi on?»

»Autoko? Ai nyt? Voin hyvin hoitaa homman itsekin. Mikä tuo osa muuten on?»

»Miten ajattelit asentaa tämän?»

Bent katsoi minua. Hymyili ja pudisti päätään. »Jaa-a, sanopa se.»

»Olen saanut korvauksen työstä, jota en tehnyt kerralla kunnolla, eikä hommaan mene kuin viisi minuuttia. Eli missä...?»

»Tallissa», Bent sanoi, potkaisi tohvelit jaloistaan, otti Audin avaimet naulasta ja ryhtyi sitomaan lenkkareita. »Camilla! Käväisen autotallissa!»

Vastaus tuli jostain talon uumenista. »Sigurd pitäisi panna nukkumaan.»

»Aloita sinä, niin tulen lukemaan iltasadun!»

»Onko sinulla lapsia?» Bent kysyi hiekan rapinan yli matkalla isolle, valkoiseksi maalatulle autotallille. En ollut valmistautunut kysymykseen ja pudistin vain päätäni yrittäessäni olla ajattelemta, että tyttö olisi ollut nyt seitsemänvuotias. Ei sillä että tietäisin, että lapsi olisi ollut tyttö, mutta olin alkanut olla yhä vakuuttuneempi

asiasta. Nielaisin palan kurkustani. Se oli kutistunut vuosi vuodelta muttei millään suostunut katoamaan kokonaan.

»Eli pyörität edelleen autokorjaamoja Osissa?» Bent jatkoi kysyvästi, tuttavalliseen sävyyn. »Vai sanotaanko se Osilla?»

»Molempi parempi. Ei, paja on suljettu ajat sitten. Mutta olen koulutukseltani automekaanikko, joten korjailen välillä autoja huvikseni. Pyöritän korjaamon vieressä olevaa huoltoasemaa.»

Me käännyimme tallin kulmalta ja Bent ojensi autonavainta. Tallin ovi avautui automaattisesti. Huomasin, että se oli erittäin kallista mallia. Luultavasti Bent Halden olisi tänä päivänä valinnut toisin.

»Aivan, nyt muistankin että paikallinen kaveri, joka vinkkasi sinusta, kertoi samaa. Te olette veljeksiä, sinä ja se... se...»

»Carl Opgard», sanoin.

»Jep.» Bent nauro i mennessämme autotalliin. »Kylän kuningas.»

Kun hän sanoi niin, huomasin miten alentuvalta se kuulosti. Ikään kuin Os olisi ollut pieni kyläpahanen, jossa Carl koreilee pellekunikaana. Kuninkaana lantakasassa.

»En tarkoittanut... tulini vain huomanneeksi, että hän omistaa siellä melkein kaiken.»

»Hän omistaa suurimman osan Os Spasta. Avaisitko auton?»

»Aivan, mutta sehän tekee hänestä käytännössä kylän kuninkaan, eikö vain?»

Istuuduin kuskinpaikalle, ja Bent liukui viereeni. Otin esiin ruuvi-meisselin, irrotin paneelin ratin takaa ja aloin ruuvailla. Bent seurasi esittäen kiinnostunutta.

»Mites on», sanoin siirrellessäni johtoja. »Näin alustavasta raportistanne, että Todden tunnelille ei mielestänne ole esteitä.»

»Pitää paikkansa.»

»Selvä. Kuinka varmoja olette?»

»Erittäin varmoja.»

»Onko se mahdollista, vaikka vuoren sisään ei voi nähdä?»

»On. Tosin seismisen datan tulkintaan liittyy aina pientä epävarmuutta.»

»Ja juuri sille ja sen tulkinnalle te – tai oikeammin sinä pohjaat päätelmäsi, eikö totta?»

»Käytännössä kyllä. Yhdessä partnerini kanssa.»

»Jon Fuhrin.»

»Jonin, aivan. Me olemme päägeologeja.»

»Sinä omistat kuusikymmentä prosenttia firmasta ja hän neljäkymmentä, joten mitä teette, jos olette eri mieltä jostain?»

»Ohhoh, tiedätpä sinä meistä paljon. Miten...»

»Nuo tiedot löytyvät Brønnøysundin yritysrekisteristä. Tiedätkö, yritin äskettäin tutkia yhden amerikkalaisen vuoristoratoja valmistavan firman laskelmia. Mutta sepä ei ollutkaan helppoa. Ja tuli mieleen, miten itsestään selvänä läpinäkyvyyttä pidetään täällä Norjassa. Me olemme niin luottavainen kansa, että amerikkalaiset varmaan sanoisivat meitä naiiveiksi. Mutta juuri siksi, että me näemme kaiken, voimme luottaa toisiimme. Niin kuin maallakin. Osissa kaikki tietävät kaiken kaikista. Melkein. Emme välttämättä pidä toisistamme mutta oletamme silti, että kaikki puhuvat totta. Samoin kuin valtion tielaitos olettaa teidän päätelmiänne totuudenmukaisiksi.»

»Meillä on hyvä maine.»

»Mutta talous ei ole yhtä hyvissä kantimissa.» Nostin katseeni ja hymyilin anteeksipyytävästi. »Yritysrekisterin mukaan.»

Bentin hymy oli väkinäisempi. »Bisnekset hyytyivät vähän koronan takia. Mitä sinä tarkkaan ottaen ajat takaa?»

Keskityin jälleen työhöni: »Mietin vain, kuinka varma olet siitä, että tunnelin poraaminen onnistuu valtatieen korjaukseen varatun budjetin puitteissa. Skaalalla yhdestä kymmeneen, esimerkiksi.»

»No jaa», Bent sanoi. »Kasin pintaan, ehkä. Ysin, jos ehtona pidetään sitä että kulut eivät tuplaannu.»

»Miksei kympin?»

Bent ei vastannut, katsoi vain minua.

Pidin ruuvimeisseliä kädessäni. »Paljonko vaatisi, että vaihdat mielipidettä?»

»Mitä sinä haluat... Roy, sekö nimesi oli?»

Hymyilin. »Olen pahoillani, Bent. Kysymykseni oli suoraan tie-teellisesti tutkitun suostuttelutekniikan oppikirjasta. Pointtina on esittää kysymys ja antaa vastapuolen vakuuttua siitä, että olet oikeassa. Sain kirjan veljeltäni, se on hänen intohimonsa.»

»Suostutteluko?»

»Niin. Kun hän myy projektejaan. Hän on hyvä siinä.»

»Eli tulit tänne... myymään minulle jotain?»

»Niinkin voi sanoa. Mutta lopetan myyntipuheet tähän.»

»Lopetat vai?»

»Lopetan. Ja vaihdan perinteiseen suostutteluun. Maksan sinulle ja partnerillesi kaksitoista miljoonaa kruunua, jos tielaitokselle antamassanne raportissa lukee, että tunnelia ei kannata rakentaa.»

Seurasi hiljaisuus.

»Yritätkö lahjoa minua?» Bent kysyi.

Nyökkäsin. »Joo. Se ei kuulosta hyvältä mutta on kaikesti oikea ilmaisu.»

Bent virnisti epäuskoisesti. »Ja mikä kumma saa sinut uskomaan, että se onnistuu?»

»Ensinnäkin se, että käytät preesenssiä.»

»Häh?»

»Jos ajatus olisi täysin pois suljettu, olisit sanonut: 'Mikä kumma saa sinut uskomaan, että se olisi voinut onnistua?' Mainitsemassani kirjassa sanotaan, että sanavalinnat usein paljastavat ajatukset jo ennen kuin niitä tiedostaa itse.»

Bent tuhahti. »Ja toiseksi?»

»Mitä?»

»Sanoit 'ensinnäkin'.»

»Aivan!» Avasin hansikaslokeron ja otin sieltä rekisteriotteen. »Vilkaisin tätä, kun korjasin autoasi. Tässä sanotaan, että et ole omis-

taja. Kaikesta päätellen auto on liisattu firman kautta. Liisaaminen on kaikkea muuta kuin taloudellista, varmaan tiedät sen?»

»Entä sitten?»

»Hanskalokerossa oli myös kolme maksamatonta ja erääntynyttä sakkoa. Se kielii vain yhdestä asiasta: sinulla ja firmallasi on kassa-virtaongelma, Bent.»

»Ja siksi kuvittelet, että olen lahjottavissa? Kuulehan nyt, Roy. Haen mieluummin konkurssia kuin syylistyn rikokseen.»

Hänen äänensä kohosi, mutta epäilin hänen liioittelevan moraalista närkästystään. Kallistelin päätäni ikään kuin olisin punninnut eri vaihtoehtoja. »Niin, kuinka rikollista se oikeastaan on? Kukaan ei tiedä tarkalleen, mitä vuoren sisältä löytyy. Siellä voi olla vettä. Tai irtokiviä. On olemassa viidesosan eli kahdenkymmenen prosentin todennäköisyys, että alustava raportti ei pidä paikkaansa. Eli aika iso, vai mitä? Oikeastaan kyse on vain eri näkökulmasta, siitä että tulkitsee datan hieman toisella tavalla. Eikö totta?»

Bent ei vastannut.

»Firman voi toki panna konkurssiin, mutta ei omaa perhettä.» Nyökkäsin taloa kohti. Ja näin nykäyksestä hänen silmässään, että olin löytänyt sen. Hänen heikon kohtansa. Perheen. Joka oli myös minun heikko kohtani. Mutta työnsin pintaan pyrkivän myötätunnon sivuun ja pidin sydämeni kylmänä.

»Katsoin lainhuutorekisteriä», sanoin. »Talo on kiinnitetty katonharjaan asti. Samoin partnerisi Jonin talo. Jouduitte ehkä panemaan likoon vähän liikaa silloin kun perustitte firman.»

Bentin pää ei liikkunut, mutta olin näkevinäni että hän nyökkäsi katseellaan.

»Ja sitten tuli pandemia.» Huokaisin. »Ok, hyvä puoli tässä on, että Jonin ympärillä puhuminen ei luultavasti ole kovin vaikeaa.»

Bentin silmät suurenivat. »Hullu. Jon on...

»...aiemmin tuomittu kavalluksesta», keskeytin. »Ja pahoinpitelystä.»

Bentin suu jähmettyi auki.

»Tuomiotkin ovat julkista tietoa», selitin. »Eikö Jon ole puhunut tästä? Kyse oli toki pikkusummista, kun hän opiskeli ja oli töissä baarissa, mutta hän sai puoli vuotta ehdollista. Joten hänellä on se veressä. Siksi käännyin sinun puoleesi, Bent. Ja toivon, että puhut hänet mukaan. Helppo homma, voisin kuvitella.»

Bent nielaisi. Painoi päänsä ja tuijotti alas lattiaan. Näytti alistuneelta, sanoisin. Mutta muistin mitä isällä oli tapana sanoa, kun hän kertoi Carlille ja minulle siitä kuinka villihevosia kesytettiin Amerikassa. Kaikkein kriittisin hetki oli se, jolloin hevonen näytti luopuneen taistelusta ja seisoi aloillaan. Silloin oli oltava tarkkana, koska tulossa oli taatusti vielä viimeinen pakoyritys.

»Voin panna firmani konkurssiin ja saada työpaikan geologina mistä tahansa heti huomenna», Bent sanoi yhtäkkiä terävään sävyyn. »Paremmalla palkalla kuin nyt.»

Hän oli oikeassa, tiesin sen. Mutta tiesin myös, ettei raha ollut hänelle tärkeintä. Vaan se, että sai luoda jotain itse ja olla oma herransa. Kun hän sanoi, että olin tyyppi joka pyöritti autokorjaamoja, olin ollut vähällä oikaista, että *omistin* sen. Olin jopa sanonut, että pyöritin huoltoasemaa enkä että *omistin* sen. Koska se kuulostaa niin leuhkalta ja isottelevalta. Muistan kuinka Mari, Carlin nuoruudenrakkaus, kysyi minulta miksi me olimme niin erilaisia, miksen koskaan leuhkinut niin kuin Carl. Vastasin sen johtuvan siitä, että olin omasta mielestäni riittävän hyvä. Mikä oli tietenkin potaskaa. Koska en ole riittävän hyvä itselleni, en ole ikinä ollut. Omassa mielessäni, oman pääni sisällä, olen mitätön maanvuokraaja ja torppari. Lukihäiriöinen, sosiaalisesti kyvytön erakko ilman muuta koulutusta kuin se, mitä olen oppinut tekemällä töitä pienessä vuoristokylässä. Kun taas Carlilla on aina ollut kaikkea mitä minulla ei. Hän on pärjännyt koulussa, pärjännyt tyttöjen kanssa, pärjännyt ihmisten kanssa ylipäätään. Carl ei ole tarvinnut myymisen oppikirjaa tietääkseen, mitä nappia painaa, hän *on* kirja.

»Luottamus on hyvä asia», sainoin ja napsautin paneelin takaisin

paikalleen ratin taakse. »Paras, mitä meillä Norjassa on, vielä öljyäkin arvokkaampi. Viranomaiset tulevat luottamaan raporttiisi. Samoin kuin he luottivat säätilastoihin, joiden mukaan Hurumissa oli niin ja niin monta sumuista päivää vuodessa, minkä vuoksi päälentoasema rakennettiin Gardermoeniin. Muistatko? Tämä tapahtui vuonna 1994. Yksi insinööri – Wiborg – nosti äläkän ja väitti, että tilastoissa oli virhe. Mutta kaksi päivää ennen lausuntonsa esittelyä suurkäräjille hän otti ja kuoli. Itsemurha, kuulemma. Vaikkei kukaan osannutkaan selittää, miten hän oli yksin ja alastomana pudonnut kaksinkertaisen lämpöikkunan läpi hotellin neljännessä kerroksesta.»

Bent räpytteli silmiään kuumeisesti. Minun kävi häntä sääliksi, totta kai kävi. Kuten minun oli tavallaan käynyt sääliksi myös niitä, jotka haastoivat riitaa tansseissa Årtunin seurantalolla koska Carl oli vokitellut heidän naisiaan. Hehän olivat mustasukkaisia, ihmekös tuo. Ja suurin osa heistä oli kotoisin muualta eikä voinut tietää, että Carlilla oli isovelji – kooltaan pienempi – joka tulisi kohta hakkaamaan heidät. Löylyttämään heidät. En nauttinut siitä silloin enkä nauttinut nyt. Tein vain sen, mikä oli tehtävä. Puolustaakseni perhettäni.

Bent puhalsi keuhkonsa tyhjiksi tuijottaen etuikkunan läpi autotallin ovelle. Hänet oli työnnetty seinää vasten, hän ymmärsi sen. Tappaminen tai pahoinpitely eivät tietenkään olleet ajankohtaisia tässä vaiheessa, esimerkin tarkoituksena oli vain tarjota pointti keskusteluun, jonka hän kävisi itsensä kanssa myöhemmin illalla. Jotta hän voisi todeta, ettei kyse ollut suinkaan ahneudesta vaan hänen omasta hengestään ja terveydestään. Oliko hän valmis? Oliko minun osuuteni hoidettu? Toivoin hartaasti, että oli. Minua ei nimittäin lainkaan huvittanut pelata viimeistä korttiani. Ikään kuin ohimennen mainita nimeltä hänen vaimoan ja lapsiaan sekä lasten päiväkotia ja koulua.

Sitä paitsi jos perhekortin vetää esiin, ei voi koskaan tietää varmasti, mihin se johtaa.

Näytin metallihärpäkettä. »Hups», sanoin. »Taisin unohtaa tämän taas.»

2

VOIKO KENESTÄ tahansa tulla murhaaja? Vai onko jollakulla – useimmilla meistä – henkinen tai moraalinen varmistin, joka estää meitä tappamasta? En puhu nyt tappamisesta itsepuolustukseksi tai tunnekuohun vallassa vaan siitä, voiko tavallisen kunnan ihmisen, vaikkapa Bent Haldenin, saada surmaamaan lähimmäisensä kylmäverisesti ilman muuta motiivia kuin oman elämän helpottaminen. Tällaisia asioita minä mietin ajellessani Volvo V60:lläni pitkin pimeitä teitä.

Tuttuun tapaan matka Oslosta Osiin päin sujui hieman nopeammin iltamyöhällä. Vuorokausi oli juuri ehtinyt vaihtua, kun kurvasin tiensivuun ja pysäytin auton mäelle, mistä näki päiväsaikaan sekä kunnan rajakyltin että Budalsvannetin puoleisen osan Osin kylää. Os on lyhyesti kuvailtuna noin kolmentuhannen ihmisen kunta, joista tuhat asuu taajama-alueella kirkonkylässä. Se sijaitsee kuusisataa metriä merenpinnan yläpuolella. Kesät ovat lyhyitä, kuumia ja kuivia ja talvet pitkiä ja kylmiä. Kirkonkylä ja suurin osa maatiloista – sillä nyt puhutaan maaseudusta – ovat suojaisassa ja vehreässä laaksossa, kun taas osa tiloista – Opgard esimerkiksi – sijaitsee ylhäällä vuorenrinteellä, missä on minimaalisesti viljelyyn sopivaa maata mutta eläimille runsaasti tilaa laiduntaa. Kliseen mukaan osilaiset ovat sitkeää ja vähäpuheista kansaa, joka on tottunut elämään karuissa olosuhteissa, mikä ei suoraan sanoen ole kovin kaukana totuudesta. Ehkä juuri mainituista aineksista syntyy kyläyhteisö, jossa tasapainotellaan lämpimän yhteishengen ja klaustrofobisen kateus- ja juorukulttuurin välillä.

Elinkeinoista tärkeimmät liittyvät turismiin, mikä tarkoittaa pääasiassa mökkitonttien myyntiä, Os Spata ja leirintäaluetta, johon kuuluu myös mökkikylä. Ennen kuin Os Spa rakennettiin ja Carlista tuli kylän kuningas, hallitsijana toimi Willum Willumsen, joka omisti käytettyjä autoja myyvän liikkeen sekä leirintäalueen mökkeineen. Taikka tosiasiallisesti vallan kahvassa oli kunnanhallituksen puheenjohtaja Aas, joka oli johtanut Työväenpuolueen paikallisosastoa iät ja ajat, kunnes päätti itse väistyä mutta hääri yhä taustalla harmaana eminenssinä, jota uuden puheenjohtajan oli vain kiltisti kuunneltava.

Kuu kumotti kalpeana Ottertindin yllä, ja taivas oli tähtikirkas. En tiedä tähdistä paljonkaan, ne ovat niin kaukana ja avaruus on niin iso. Mutta jos vieressäni autossa olisi istunut joku, olisin sitä vastoin voinut kertoa Osista yhtä ja toista. Osoitella alhaalla näkyviä valaistuja ikkunoita ja selostaa, kuka asui missäkin.

Hetkeksi ajatukseni karkasivat ja kuvittelin, että hän istui vieressäni matkustajanpaikalla ja tyttö takapenkillä. Ja kerroin että tuolla, tytöt, tuolla missä näkyy eniten valoja on tori, ja mäen päällä torin yläpuolella on iso talo, jota Carl-setä on rakentamassa.

Mutta kokosin itseni ja kampesin takaisin todellisuuteen.

Olin ollut poissa kolme päivää ja alkanut potea koti-ikävää heti kahden päivän jälkeen. En tiedä, miksi. Olin menettänyt kotikylässäni kaiken, mitä minulla oli ollut. Mutta samoin olin saanut kaiken, mitä minulla oli. Vihasin Osia ja samaan aikaan rakastin sitä. Ja loppujen lopuksi – mitä muuta kotiseudultaan voi vaatia?

Panin vaihteen silmään ja kurvasin valtatielle. Saavuin kylään, jatkoin korjaamani ja huoltoasemani ohi ja ohitin Smittin talon, jonka ikkunat olivat likaiset tiepölystä ja jonka päätyseinään kiinnitettyssä kyltissä mainostettiin hiustenleikkuuta ja solariumia tavalla, joka antoi ymmärtää, että kumpikin palvelu suoritettiin samanaikaisesti.

Sadan metrin päässä oli rukoushuone. Juuri nyt maalit rapisivat sen valkoisista seinistä, mutta erilaisia vaiheita tuli ja meni. Lapsuudestani saakka kylän yli oli epäsäännöllisin väliajoin pyyhkäissyt herätys-

liikkeitä, ja ohimenevän hetken hengellisyys kukoisti ja rukoushuone sai talkoovoimin uuden maalipinnan. Ennen kuin into laantui taas, piru otti kyläläisistä niskalenkin ja rakennus pimeni kielilläpuhujien sanojen ja toiveita herättävien saarnojen kaikuessa tyhjille seinille. Sekä talossa että kiertävissä hymyilevissä saarnamiehissä, jotka ilmes-tyivät jostain ja asuivat siellä muutaman kuukauden, oli jotain perin hämärää. Ikään kuin ristin koristaman oven takana tapahtuisi asioita, joista ei puhuttu. Siis kaikkien niiden herkullisen skandaalinkäryisten asioiden lisäksi, joista *puhuttiin* mutta joita ei todennäköisesti ollut koskaan tapahtunut.

Hidastin vauhtia tullessani keskustaan – sikäli kuin pientä toria saattoi kutsua keskustaksi – avasin ikkunan ja tähyilin kohti Fritt Fallia, ainoaa paikkaa johon osilaiset saattoivat kerääntyä lau-ntaisin viettämään baari-iltaa. Tunnistin Erikin siistin käsialan oven edustalle pystytetystä mainostaulusta. DJ ERIK. HAPPY HOUR EVERY HOUR.

Basson jytke kuului sisältä ulos asti, baarissa oli varmaan hyvä meno ja paljon väkeä. Kun ostin Fritt Fallin Erik Nerelliltä pilkka-hintaan, en kuvitellut tekeväni rahaa pyörittämällä Osin ravintola-elämää vaan halusin tontin. Jonain päivänä – mikäli kaikki menisi suunnitellusti – sen arvo ylittäisi reilusti summan, jolla Erik oli jou- tunut myymään baarinsa. Syy oli pelkästään hänen, hän ei ollut huo- lehtinut bisneksistä riittävän hyvin. Osana diiliä sovimme, että Erik jatkaisi töitä baarissa, mutta palkkasin sinne uudeksi ravintolapäälli- köksi Julien, joka oli minun poissa ollessani osoittanut kykenevänsä pyörittämään huoltoasemaa. Hän oli heivannut biljardipöydän ja hankkinut tilalle pizzauunin ja espressokoneen sekä laajentanut ja kansainvälistänyt olutvalikoimaa. Baari oli auki kymmenestä kymme- neen paitsi perjantaisin ja lauantaisin yhteen. Ja homma toimi, ihme kyllä – Fritt Fall ei ollut mikään kultakaivos mutta se lisäsi Osin veto- voimaa tarjoamalla jotain tekemistä kello viiden jälkeen, eikä sellaisen asian synergiavaikutuksia kannattanut vähätellä.

Suoraan lännessä päin piirtyi paraikaa kuuta vasten talo, johon Carl muuttaisi noin puolen vuoden kuluttua, kunhan se valmistuisi. Kyläläiset kutsuivat sitä Kuninkaankartanoksi, ja se toden totta muistutti hieman kartanoa kohotessaan rinteessä isona ja komeana vähän kuin Springsteenin laulussa »Mansion On The Hill».

Käännyin oikealle ja ohitin Nergardin tilan. Panin merkille – kuten ihmiset maaseudulla tapaavat tehdä – että Grete Smittin auto oli Nergardin pihalla Simonin auton takana. Jatkoin kapeaa ja mutkaista tietä ylös. Hidastin ensin Japansvingenissä ja sen jälkeen Geitesvingenissä. Lopulta käännyin pihaan ja pysäköin autoni ladon ja asuinrakennuksen väliin, Carlin BMW:n viereen.

Olin perillä Opgardissa. Kotona.

Carl oli yhä hereillä. Hän ei ollut vaihtanut pukua kotivaatteisiin ja istui isän vanhassa kiikkustuolissa talvipuutarhassa olutpullo kädessään. Oli ollut isän idea rakentaa muuten vaatimattomaan taloon amerikkalaistyylinen *porch*. Ja äidin idea tehdä verannasta katettu ja kutsua sitä talvipuutarhaksi. Se kertoi jotain molempien taustasta. Äiti oli työskennellyt piikana ja taloudenhoitajana oslolaisessa varustamoperheessä ja tykkäsi englantilaiselta ja yläluokkaiselta kuulostavista asioista – muun muassa navetanhajuisesta eteisestä hän käytti sanaa *hall*. Isä taas oli varttunut Minnesotan maaseudulla Cadillacien, metodistikirkkojen ja *pursuit of happinessin* keskellä ja antanut minulle ja Carlille kummallekin toisen nimen amerikkalaisten republikaanien mukaan. Minun toinen nimeni Calvin tuli presidentti Calvin Coolidgelta ja Carlin toinen nimi Abel Abel Parker Upshurilta, tyybiltä joka junaili Teksasin liittämisen Yhdysvaltoihin.

Talvipuutarhasta avautui näkymä alas kirkonkylään. Meiltä ei nähnyt Os Spata, joka oli mäennyppylän takana lännessä päin, mutta hotellille käveli meidän oman tonttimme läpi vartissa, samassa ajassa jossa ajoi alas kirkonkylään ja näki kyltin sekä asfalttitien, joka johti ylös kylpylään. Olin kysynyt Carlilta, miksi hän halusi aina ajaa vaikka

voisi omia jalkojaan käyttämällä kenties päästä eroon parista liikkilosta, joita näytti kertyvän vuosi vuodelta lisää kun taas minä pysyin koko ajan yhtä laihana. Mutta Carlin mielestä hotellinjohtajan tuli saapua työpaikalleen arvonsa mukaisesti autolla, minkä lisäksi lievä ylipaino vain kasvatti hänen vakuuttavuuttaan.

Menin istumaan Carlin viereen, otin Berry-rasian esiin ja tuikkasin nuuskapussin huulen alle. Isä oli opettanut, että nuuska kuului laittaa alahuuleen eikä ylähuuleen, kuten muilla täällä oli tapana. Ja että ainoa oikea nuuskamerkki oli Berry, pohjoismaisesta paskasta ei ollut mihinkään.

»No?» Carl sanoi.

»Katsotaan nyt», sanoin, otin ikkunalaudalta avaamattoman olutpullon, vetäisin puukon tupesta ja huitaisin korkin auki. Olut maistui hyvältä. Yksi pullollinen oli aina hyvää. Himo juoda enemmän erotti minut Carlista ja isästä. Minä olin aina selvin päin ja sain toimia kuskina Carlille siitä lähtien, kun olin tarpeeksi vanha ajamaan autoa, mikä saattoi Osissa tapahtua huomattavasti ennen kuin ikä riitti ajokorttiin. Kuusitoistavuotiaasta olin kuskannut Carlia ja Maria Årtunin seuraintalolle, odottanut, litkinyt kokista, tapellut ja kuskannut heidät kotiin. Suhde Marin kanssa oli päättynyt sen jälkeen kun Marin paras kaveri – Grete Smitt – oli kertonut Marille Carlin pettäneen tätä hänen kanssaan. Carl oli häipynyt Yhdysvaltoihin opiskelemaan ja palannut viisitoista vuotta myöhemmin mukanaan vaimo sekä suunnitelmat kylpylähotellista. Siitä oli nyt kahdeksan vuotta, ja vaimo oli poissa mutta Os Spa pystyssä. Viiden tähden vuoristohotelli, kultakaivos, kylän suuri ylpeys ja ainoa *clame to fame*.

»Mutta mitä veikkaat?» Carl sanoi ja tukahdutti röyhtäyksen.

Kohautin harteitani. »Yhdeksänkymmentä miljoonaa vuoristoradasta on paljon.»

»Tarkoitin geologia. Menikö tarjous läpi?»

»En tiedä. Annoin hänelle miettimisaikaa.»

»Ai? Tarkoittaako se, että hän epäröi?»

»Se tarkoittaa, että hän joutuu onneksi painiskelemaan moraalinsa kanssa.»

»Onneksi?»

»Niin.» Hörppäsin olutta. »Hän käy moraalisen taistonsa nyt eikä myöhemmin.»

»Sekö on hyvä asia meidän kannaltamme?»

»Se tarkoittaa, että kun hän vastaa myöntävästi, meidän ei tarvitse pelätä, että hän tulee katumapäälle ja muuttaa mielensä. Ja koska hän on moraalinen ihminen, hän ei vastaa kyllä huijatakseen meitä.»

»Joskus voisi luulla, että sinä olet meistä kahdesta fiksumpi», Carl sanoi, nosti pullon huulilleen ja joi sen tyhjäksi.

Se oli vitsi, mutta silti totta toinen puoli. Kovin moni ei uskonut, että olin fiksumpi kuin Carl.

»Tielaitoksen turvallisuusosastolta tuli vastaus», hän sanoi ja nousi seisomaan. »Olutta?»

Näytin pulloani merkiksi siitä, että minulla oli vielä. Hän häipyi sisään, ja kuulin jääkaapinoven avautuvan ja sulkeutuvan keittiössä.

Oli tyyppillistä Carl-dramaturgiaa ensin aloittaa ja sen jälkeen pitää tauko ja antaa odotusten kasvaa. Luultavasti taktiikka toimi, kun hän yritti kaupata uusia projektejaan, mutta itse olin niin tottunut siihen, etten ärsyyntynyt tai kuollut jännitykseen. Kuulin hänen suhauttavan korkin auki tähyillessäni alas Geitesvingeniin. Se kylpi kuutamon valossa. Olimme kiistelleet valtion tielaitoksen kanssa vuosikautia siitä, mihin yleinen tie metrilleen päättyi ja mistä meidän yksityistiemme alkoi. Meidän mielestämme oli heidän vastuullaan pystyttää suojakaide mutkaan kohdassa, jossa kallioseinä laskeutui pystysuorana sata metriä alas Kuiluun, kapeaan railoon, joka vastahakoisesti luopui saaliistaan, olivatpa ne sitten vuohia tai ihmisiä. Jos Kuilu sai saaliikseen autoja, ne se piti ikuisesti.

Olin melkein kahdeksantoista ja Carl vasta täyttämässä seitsemäntoista, kun isä ja äiti menehtyivät. Me näimme heidän ajavan mutkaan

isän mustalla Cadillac DeVillessä ja katoavan näkyvistä. Jos mutkassa olisi ollut kaide, onnettomuutta ei olisi tapahtunut, siitä tielaitos oli kanssamme yhtä mieltä. Mutta vasta kun vielä kaksi autoa oli ajanut mutkasta ulos, he olivat vihdoin nielleet ylpeytensä ja suostuneet ottamaan turvallisuusvastuun.

Carl tuli takaisin ja istuutui.

»Urakka alkaa viikonloppuna.»

»Oho», sanoin. »Olipa se hyvä uutinen. Miten sait heidät tulemaan niin nopeasti?»

»Olemalla Carl», hän sanoi vakavana. »Nyt sieltä kysellään, minkä värinen kaiteen pitäisi olla.»

Minä nauroin. Me skoolasimme.

»Toinen ei ihan yhtä hyvä uutinen on, että he haluavat ensin nostaa autot ylös.»

Olut oli vähällä mennä väärään kurkkuun. »Lasketko leikkiä?»

»En. He aikovat kuulemma käyttää kahta hinausautoa ja jotain vinniviritelmää. En ymmärrä niistä mitään, mutta sinä ehkä ymmärrät.»

Nyökkäsin. Vaikka olen suorittanut vain automekaanikon tutkinnon, ymmärrän melko paljon voimasuhteista, eivätkä kirjaimet hypi silmissä yhtä paljon, kun puhutaan kaavoista, joissa niitä ei ole kuin kolme tai neljä.

Carlin erityisalaa oli business. Ylioppilaaksipääsyn jälkeen, kun suhde Mariin oli kariutunut, puheenjohtaja Aas järjesti Carlille opiskelustipendin Minnesotassa toimivalta norjalaisyhdistykseltä. Kuulin hänestä vain silloin kun hän tarvitsi rahaa. En nähnyt häntä viiteentoista vuoteen. Mutta sen jälkeen, kun hän muutti takaisin kotiin kahdeksan vuotta sitten, olemme nähneet lähes päivittäin.

Moni saattoi ihmetellä, miten me – kaksi aikuista veljestä – aseitimme yhteiseen lapsuudenkotiimme vuoristotilalle. Vanhat asiat kaivettiin esiin ja huhut alkoivat kiertää. Lähinnä ne liittyivät minuun. Jos joku täyttää kolmekymmentä Osin kaltaisessa pikkukylässä eikä ole vielä kukaan perustanut perhettä, se herättää kysymyksiä.

Paras. Ja pahin. Nesbø.

Kilpailu on ruminta veljesten välillä.

Veljekset Carl ja Roy Opgard ovat menestyneet bisneksissään ja elämässään, ainakin siten kuin se norjalaisessa Osin kylässä on mahdollista. Kun kylä näyttää jäävän syrjään alueen kehityshankkeista, veljekset ottavat likaiset keinot käyttöön.

Kaikeksi ikäväksi paikallinen poliisi uskoo voivansa osoittaa veljesten sekaantuneen useisiin murhiin, ja ruumiita tulee vain lisää. Kuten Roy toteaa kylään kaavaillemastaan vuoristoradasta: »Kun vaunu on liikkeellä, on myöhäistä hypätä kyydistä.»

Kylän kuningas vie lukijan keskelle veljesten keskinäistä taistelua, jossa kumpikaan ei ole valmis luopumaan mistään. Se on huikea trilleri petturuudesta, perhesiteistä, kadotetuista sieluista ja kuolleista kylän asukkaista.

Kylän kuningas on ylistäviä arvioita niittäneen *Valtakunta*-romaanin itsenäinen jatko-osa.

